

Nr 253.

Av fröken **Nygren m. fl.**, om inrättande av ytterligare en avdelning av första klassen vid tekniska gymnasiet i Gävle.

I bilaga 10 till statsverkspropositionen år 1950, åttonde huvudtiteln ecklesiastikdepartementet, refereras under punkt 281, s. 363, Organisationsfrågor, ett anslagsäskande från överstyrelsen för yrkesutbildning beträffande tekniska gymnasiet i Gävle på följande sätt: »Vidare föreslår överstyrelsen, att vid tekniska gymnasiet i Gävle från och med nästa budgetår inrättas ytterligare en klassavdelning av första klassen, vilken skulle ligga till grund för inrättande från och med budgetåret 1951/52 av den av riksdagen tidigare beslutade maskintekniska linjen vid gymnasiet».

På s. 367 i samma bil. 10 säger departementschefen beträffande organisationsfrågor: »Däremot anser jag mig icke för närvarande kunna förorda inrättande av ytterligare en klassavdelning vid tekniska gymnasiet i Gävle».

Tekniska gymnasiet i Gävle tillkom genom ett riksdagens beslut 1946. Gymnasiet skulle omfatta en maskinteknisk och en byggnadsteknisk linje samt börja sin verksamhet hösten 1947. Med anledning härav och i enlighet med sitt åtagande träffade Gävle stad förberedelser för uppförande av erforderliga byggnader, vilka voro avsedda att bli inflyttningsfärdiga hösten 1948. För läsåret 1947/48 ställdes provisoriska lokaler till förfogande.

I kungl. brev av den 30 juni 1947 föreskrevs, att första klassen skulle dubbleras (30 + 30 elever) i avsikt att differentiering följande år skulle kunna ske i maskinteknisk och byggnadsteknisk linje. Skolans ledning planerade under sommaren 1947 i enlighet med dessa direktiv.

I juli 1947 meddelade kungl. socialdepartementets byggnadsberedning till överstyrelsen för yrkesutbildning att begärt tillstånd för skolbyggnadernas uppförande icke vid denna tidpunkt kunde beviljas. Då de till förfogande stående provisoriska lokalerna omöjligen kunde rymma fyra klassavdelningar läsåret 1948/49, måste överstyrelsen begränsa intagningen 1947 till en klassavdelning (30 elever). Med hänsyn till ovissheten beträffande möjligheten att disponera laboratorielokaler under åren 1948 och 1949 beslöts, att utbildningen tills vidare skulle fortsättas med byggnadsteknisk linje, vilken fordrar mindre omfattande laboratorietrustning än den maskintekniska linjen.

Den 3 juni 1948 tillsattes en lektorstjänst i byggnadstekniska ämnen.

I oktober 1948 erhölls byggnadstillstånd. Läroverkshuset beräknas vara inflyttningsfärdigt i februari i år. Laboratorielokalernas inredning och utrustning försiggår enligt givna direktiv och i anslutning till beviljade anslag.

I maj 1949 anhöll styrelsen för gymnasiet, att i klass I från och med hösten 1950 måtte få intagas elever i två klassavdelningar (30 + 30 elever) i avsikt att den ursprungliga anbefallda maskintekniska linjen skulle komma till stånd. Samtidigt anhölls om ett tredje lektorat. Överstyrelsen för yrkesutbildning framförde som ovan nämnts detta förslag i sitt anslags-
 äskande för 1950/51.

Antalet ansökningar till klass I under gymnasiets tre verksamhetsår framgår av följande tabell:

	Totala antalet sökande	Därav förklarade sig följande antal efter klass I ämna studera					Antal godkända sökande
		Maskinteknik	Byggnsteknik	Elektroteknik	Kemi	Rikt. ej angiv.	
Hösten 1947 . .	105	29	53	1	1	21	75 (minst)
» 1948 . .	74	25	27	2	—	20	55
» 1949 . .	89	36	24	7	4	18	67

Det bör framhållas, att antalet ansökningar till maskinteknisk linje utan tvivel hade blivit avsevärt större, om gymnasiet varit i stånd att erbjuda utbildning inom detta fack. Förfrågningarna visa tydligt, att så skulle hava varit fallet och bekräftas på ett särskilt sätt av siffrorna för 1949, då icke mindre än 41 procent av de sökande ville gå i klass I i hopp om vidare utbildning inom maskinteknisk linje vid tekniska läroverket i Gävle, om sådan komme till stånd, eller vid annat läroverk.

Tekniska gymnasiet i Gävle har hittills stått inför den situationen, att man icke kunnat erbjuda inträdessökande ungdomar önskad utbildning på grund av *lokalbrist*. Läget är numera ett annat; i enlighet med statsmakternas beslut om ett tekniskt gymnasium i Gävle med två linjer, en maskinteknisk och en byggnadsteknisk, har Gävle stad åtagit sig att bygga och också uppfört ett läroverkshus för en kostnad av 1 300 000 kronor. Staten har bland annat anvisat ett belopp av 175 000 kronor till undervisningsmateriel för de båda linjerna. Lärarorganisationen har uppbyggts i enlighet med anvisade riktlinjer och består av, förutom rektor och behövliga timlärare, en lektor (i byggnadsteknik), en e. o. adjunkt (i fysik, kemi och matematik), en timlärare med full tjänstgöring (i tekniska ämnen), varjämte Kungl. Maj:t den 20 januari 1950 utnämnde en lektor i matematik och fysik. Gymnasiet har alltså en läraruppsättning, som med viss ytterligare anställning av någon eller några timlärare (företrädesvis i humanistiska

ämnen) räcker till för att bestrida undervisningen under läsåret 1950/51 med två undervisningsavdelningar i klass I, medan för senare läsår det begärda tredje lektoratet måste få inrättas. Om denna organisation icke skulle komma till stånd, skulle den e. o. adjunkten få undervisa 7 timmar per vecka och timläraren med full tjänstgöring få 16 timmar per vecka; båda ha lyckats få bostad i Gävle, men ingen av dem kan naturligtvis stanna kvar i staden med sådan tjänstgöring. Att finna ersättare för dem i Gävle torde bli mycket svårt, och det bistånd med lokalernas, särskilt laboratoriernas, utrustning som man kan förvänta av dem, torde icke kunna avfordras deltidsanställda timlärare.

En rubbning av den ursprungliga organisationsplanen med de två ovan nämnda linjerna skulle vara så mycket mera beklaglig, som industrierna i Gävle och dess uppland, Gävleborgs län, norra Uppland och Dalarna, ha utpräglat behov av personal med utbildning inom det maskintekniska facket.

Det allt tydligare konstaterade behovet av ökade utbildningsmöjligheter på gymnasiestadiet kommer genom den föreslagna maskintekniska linjen att bättre tillgodoses inom den rayon där gymnasiet är beläget; en avlastning av läroverkens gymnasielinjer kommer att bli följd, och ett ökat antal ungdomar kan ledas in på praktiska verksamhetsområden, där de få tillfälle att göra en behövlig insats.

Med sålunda anförd motivering föreslås,

att riksdagen måtte besluta,

att vid tekniska gymnasiet i Gävle må från och med budgetåret 1950/51 inrättas ytterligare en avdelning av första klassen, vilken kommer att ligga till grund för organisationen av den av riksdagen tidigare beslutade maskintekniska linjen (klass II från och med läsåret 1951/52 och klass III från och med läsåret 1952/53); och

att härför behövliga medel för budgetåret 1950/51 anvisas.

Stockholm den 26 januari 1950.

Hildur Nygren.

Adolv Olsson

Per Persson

i Gävle.

i Norrby.

Edith Liljedahl.

Eivor Wallin.